

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ
УКРАЇНИ**

ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я, ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І ТУРИЗМУ

Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КЛІНІЧНИЙ РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ПРИ ДИСФУНКЦІЯХ
ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ ТА ХІРУРГІЧНИХ ХВОРОБАХ**

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

спеціальність: 227 Фізична терапія, ерготерапія

освітньо-професійна програма: Фізична терапія, ерготерапія

код дисципліни в освітньо-професійній програмі: ВК.ФТ 5

мова навчання: українська

Розробники:

Жарова Ірина Олександрівна, доктор наук з фізичного виховання і спорту,
доцент, професор кафедри фізичної терапії та ерготерапії, Aniri2002@ukr.net

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема здатності до вирішування складних спеціалізованих задач та практичних проблем, пов'язаних із реалізацією індивідуальної програми фізичної терапії та/або ерготерапії з метою покращення функціональних можливостей, здоров'я, адаптації до оточуючих умов осіб різного віку та можливостей із порушеннями функцій внутрішніх органів та систем, зокрема, шлунково-кишкового тракту, видільної системи та обміну речовин, а також хірургічної патології із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук в умовах комплексності та невизначеності, а також на досягнення передбачених результатів навчання. Обсяг дисципліни – 3 кредити ЄКТС. Основні теми: Клінічний реабілітаційний менеджмент при захворюваннях органів травлення. Клінічний реабілітаційний менеджмент при захворюваннях обміну речовин. Клінічний реабілітаційний менеджмент при захворюваннях сечовивідних шляхів. Клінічний реабілітаційний менеджмент при оперативних втручаннях на органах черевної порожнини. Клінічний реабілітаційний менеджмент при оперативних втручаннях на органах грудної порожнини. Клінічний реабілітаційний менеджмент при хірургічних захворюваннях судин. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену.

Abstract of the discipline. The discipline is aimed at forming the general and professional competences defined by the educational-professional program, in particular the ability to solve complex specialized tasks and practical problems related to the implementation of an individual program of physical therapy and / or ergotherapy in order to improve the functionality, health, adaptation to surrounding conditions of people of different ages and abilities with disorders of the functions of internal organs and systems, in particular, the gastrointestinal tract, excretory system and metabolism, and as well as surgical pathology with the application of the provisions, theories and methods of medical-biological, social, psychological and pedagogical sciences in the conditions of complexity and uncertainty, as well as achievement of the predicted learning outcomes. The volume of discipline is 3 ECTS credits. Key topics: Clinical rehabilitation management in diseases of the digestive system. Clinical rehabilitation management in metabolic diseases. Clinical rehabilitation management for diseases of the urinary tract. Clinical rehabilitation management for surgical interventions on the organs of the abdominal cavity. Clinical rehabilitation management for surgical intervention on the organs of the chest cavity. Clinical rehabilitation management in surgical vascular diseases. The final evaluation is based on the results of the current control and examination.

Мета навчальної дисципліни – формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема здатності до вирішування складних спеціалізованих задач та практичних проблем, пов'язаних із реалізацією індивідуальної програми фізичної терапії та/або ерготерапії з метою покращення функціональних можливостей, здоров'я,

адаптації до оточуючих умов осіб різного віку та можливостей із порушеннями функцій внутрішніх органів та систем, зокрема, шлунково-кишкового тракту, видільної системи та обміну речовин, а також хірургічної патології.

Обсяг навчальної дисципліни – 3 кредити ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна	12	0	30	0	48	90

Статус навчальної дисципліни: вибіркова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами:

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії (вступ до спеціальності)»; «Нормальна анатомія людини»; «Основи медичних знань», «Латинська мова і медична термінологія»; «Нормальна фізіологія людини та патологічна фізіологія», «Пропедевтика внутрішніх хвороб», «Внутрішні та хірургічні хвороби».

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин			
	денна форма навчання			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
Тема 1. Клінічний реабілітаційний менеджмент при захворюваннях органів травлення	14	2	4	8
Тема 2. Клінічний реабілітаційний менеджмент при захворюваннях обміну речовин	16	2	6	8
Тема 3. Клінічний реабілітаційний менеджмент при захворюваннях сечовивідних шляхів	14	2	4	8
Тема 4. Клінічний реабілітаційний менеджмент при оперативних втручаннях на органах черевної	14	2	4	8

порожнини				
Тема 5. Клінічний реабілітаційний менеджмент при оперативних втручаннях на органах грудної порожнини	16	2	6	8
Тема 6. Клінічний реабілітаційний менеджмент при хірургічних захворюваннях судин	16	2	6	8
Всього годин:	90	12	30	48

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Клінічний реабілітаційний менеджмент при захворюваннях органів травлення.

Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та рухові режими реабілітації при захворюваннях органів травлення: гастрит, виразкова хвороба шлунку і 12-ти палої кишки, холецистит, жовчно-кам'яна хвороба, дискінезія жовчовивідних шляхів.

Тема 2. Клінічний реабілітаційний менеджмент при захворюваннях обміну речовин.

Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та рухові режими реабілітації при захворюваннях обміну речовин: цукровий діабет, подагра, ожиріння.

Тема 3. Клінічний реабілітаційний менеджмент при захворюваннях сечовивідних шляхів.

Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та рухові режими реабілітації при захворюваннях сечовивідних шляхів: пієлонефрит, гломерулонефрит, сечокам'яна хвороба.

Тема 4. Клінічний реабілітаційний менеджмент при оперативних втручаннях на органах черевної порожнини.

Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та періоди реабілітації при оперативних втручаннях на органах черевної порожнини. Фізична реабілітація при хірургічних захворюваннях різних відділів кишечника.

Фізична реабілітація після оперативного втручання з приводу гриж передньої черевної стінки.

Тема 5. Клінічний реабілітаційний менеджмент при оперативних втручаннях на органах грудної порожнини.

Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та періоди реабілітації при оперативних втручаннях на органах грудної порожнини.

Тема 6. Клінічний реабілітаційний менеджмент при хірургічних захворюваннях судин.

Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та періоди реабілітації при хірургічних захворюваннях периферійних артерій, захворюваннях вен, лімфаденомі.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин
		Денна форма навчання
Тема 1. Клінічний реабілітаційний менеджмент при захворюваннях органів травлення	1. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та рухові режими реабілітації при захворюваннях органів травлення: гастрит, виразкова хвороба шлунку і 12-ти палої кишки	2
	2. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та рухові режими реабілітації при захворюваннях органів травлення: холецистит, жовчно-кам'яна хвороба, дискінезія жовчовивідних шляхів	2
Тема 2. Клінічний реабілітаційний менеджмент при захворюваннях обміну речовин	3. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та рухові режими реабілітації при захворюваннях обміну речовин: цукровий діабет	2
	4. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та рухові режими реабілітації при захворюваннях обміну речовин: подагра	2
	5. Завдання, засоби фізичної	2

	реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та рухові режими реабілітації при захворюваннях обміну речовин: ожиріння	
Тема 3. Клінічний реабілітаційний менеджмент при захворюваннях сечовивідних шляхів	6. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та рухові режими реабілітації при захворюваннях сечовивідних шляхів: пієлонефрит, гломерулонефрит	2
	7. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та рухові режими реабілітації при захворюваннях сечовивідних шляхів: сечокам'яна хвороба	2
Тема 4. Клінічний реабілітаційний менеджмент при оперативних втручаннях на органах черевної порожнини	8. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та періоди реабілітації при оперативних втручаннях на органах черевної порожнини	2
	9. Фізична реабілітація при хірургічних захворюваннях різних відділів кишківника. Фізична реабілітація після оперативного втручання з приводу гриж передньої черевної стінки	2
Тема 5. Клінічний реабілітаційний	10. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування,	2

менеджмент при оперативних втручаннях на органах грудної порожнини	протипоказання, організаційні основи та періоди реабілітації при оперативних втручаннях на легенях	
	11. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та періоди реабілітації при оперативних втручаннях на серці	2
	12. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та періоди реабілітації при аортокоронарному шунтуванні та стентерапії	2
Тема 6. Клінічний реабілітаційний менеджмент при хірургічних захворюваннях судин	13. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та періоди реабілітації при хірургічних захворюваннях периферійних артерій, захворюваннях вен	2
	14. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та періоди реабілітації при лімфаденомі	2
	15. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та періоди реабілітації при лімфаденомі	2

Всього годин:	30
---------------	----

Завдання для самостійної роботи студентів

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин
		Денна форма навчання
Тема 1. Клінічний реабілітаційний менеджмент при захворюваннях органів травлення	1. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та рухові режими реабілітації при захворюваннях органів травлення: гастрит, виразкова хвороба шлунку і 12-ти палої кишки	2
	2. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та рухові режими реабілітації при захворюваннях органів травлення: холецистит, жовчно-кам'яна хвороба, дискінезія жовчовивідних шляхів	2
	3. Підготовка реферату та презентації із клінічно-реабілітаційного менеджменту при захворюваннях органів травлення	2
	4. Підготовка до практичних тен т з теми 1	2
Тема 2. Клінічний реабілітаційний менеджмент при захворюваннях обміну речовин	5. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та рухові режими реабілітації при захворюваннях обміну речовин: цукровий діабет	2
	6. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування,	2

	протипоказання, організаційні основи та рухові режими реабілітації при захворюваннях обміну речовин: подагра	
	7. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та рухові режими реабілітації при захворюваннях обміну речовин: ожиріння	2
	8. Підготовка реферату та презентації із клінічного реабілітаційного менеджменту при захворюваннях обміну речовин	2
Тема 3. Клінічний реабілітаційний менеджмент при захворюваннях сечовивідних шляхів	9. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та рухові режими реабілітації при захворюваннях сечовивідних шляхів: пієлонефрит, гломерулонефрит	2
	10. Підготовка до практичного заняття з теми 3	2
	11. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та рухові режими реабілітації при захворюваннях сечовивідних шляхів: сечокам'яна хвороба	2
	12. Підготовка до практичного заняття з теми 3	2
Тема 4. Клінічний реабілітаційний менеджмент при оперативних	13. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та	2

втручаннях на органах черевної порожнини	періоди реабілітації при оперативних втручаннях на органах черевної порожнини	
	14. Фізична реабілітація при хірургічних захворюваннях різних відділів кишківника. Фізична реабілітація після оперативного втручання з приводу гриж передньої черевної стінки	4
	15. Підготовка до практичного заняття з теми 4.	2
Тема 5. Клінічний реабілітаційний менеджмент при оперативних втручаннях на органах грудної порожнини	16. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та періоди реабілітації при оперативних втручаннях на органах грудної порожнини	2
	17. Анотування інформаційних джерел стосовно завдань, засобів фізичної реабілітації, принципів застосування, протипоказань, організаційних основ та періодів реабілітації при оперативних втручаннях на легенях	2
	18. Підготовка реферату та презентації із загальних відомостей про клінічний реабілітаційний менеджмент при оперативних втручаннях на органах грудної порожнини	2
Тема 6. Клінічний реабілітаційний менеджмент при	19. Підготовка реферату та презентації з клінічного реабілітаційного менеджменту при	5

хірургічних захворюваннях судин	хірургічних захворюваннях судин	
	20. Підготовка до практичного заняття з теми 6.	5
Всього годин:		48

Очікувані результати навчання з дисципліни: отримання теоретичних знань та практичних навичок з основ клінічно-реабілітаційного менеджменту при внутрішніх та хірургічних хворобах завдяки:

знанням: про принципи медичної, соціальної та біопсихосоціальної моделей обмеження життєдіяльності; особливості застосування профілактичних та терапевтичних заходів фізичної терапії, тен терапі та їх вплив на стан здоров'я пацієнта/клієнта; про уміння та навички з організації, програмування, прийомів та технік, основних принципів застосування фізичної терапії при дисфункціях внутрішніх органів та хірургічних хворобах;

умінням: оцінити потреби та реабілітаційний потенціал пацієнта/клієнта; трактувати програму та пояснювати її пацієнту/клієнту; безпечно та ефективно виконувати програму фізичної терапії, тен терапі; діяти наполегливо та цілеспрямовано; модифікувати обсяг навантаження, зміст та спрямованість занять в залежності від функціонального, психологічного та когнітивного стану пацієнта; вибирати необхідний рівень допомоги; визначати частоту занять і тривалість курсу фізичної терапії, тен терапі; координувати реалізацію індивідуальної програми реабілітації з усіма учасниками реабілітаційного процесу; за необхідності корегувати цілі; обговорити реабілітаційний процес з пацієнтом/клієнтом та/або родичами, опікунами, близькими, іншими фахівцями; надати пацієнтам/клієнтам програму для самостійних занять; оцінити функціональні можливості та потреби пацієнта/клієнта; обирати методи впливу/догляду, враховуючи патологію, функціональні розлади, активність та участь особи, контекстні та особистісні фактори; організувати індивідуальні та групові заняття, обирати необхідне обладнання; моніторити стан пацієнта; передбачати та визначати реакцію пацієнта/клієнта на проведення реабілітаційних заходів; застосувати засоби саморегуляції, вміти пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності; підбирати та змінювати засоби, методи і форми фізичної терапії, тен терапі відповідно до змінних умов.

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних годин.

Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати студент за тему:

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему
1. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та рухові режими реабілітації при захворюваннях органів травлення: гастрит, виразкова хвороба шлунку і 12-ти палої кишки	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	6
2. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та рухові режими реабілітації при захворюваннях органів травлення: холецистит, жовчно-кам'яна хвороба, дискінезія жовчовивідних шляхів	Реферат, доповіді та презентації на задану тему та їх обговорення.	7
3. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та рухові режими реабілітації при захворюваннях обміну речовин: цукровий діабет	Реферат, доповіді та презентації на задану тему та їх обговорення.	7
4. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та рухові режими реабілітації при захворюваннях обміну речовин: подагра	Реферат, доповідь та презентації на задану тему та їх обговорення.	7
5. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та рухові режими реабілітації при захворюваннях обміну речовин: ожиріння	Реферат, доповіді та презентації на задану тему та їх обговорення.	7
6. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та рухові режими реабілітації при захворюваннях сечовивідних шляхів: пієлонефрит, гломерулонефрит	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	6
7. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та рухові режими реабілітації при захворюваннях	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	6

сечовивідних шляхів: сечокам'яна хвороба		
8. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та періоди реабілітації при оперативних втручаннях на органах черевної порожнини	Реферат, доповідь та презентації на задану тему та їх обговорення.	7
9. Фізична реабілітація при хірургічних захворюваннях різних відділів кишківника. Фізична реабілітація після оперативного втручання з приводу гриж передньої черевної стінки	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	6
10. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та періоди реабілітації при оперативних втручаннях на легенях	Реферат, доповідь та презентації на задану тему та їх обговорення.	7
11. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та періоди реабілітації при оперативних втручаннях на серці	Реферат, доповідь та презентації на задану тему та їх обговорення.	7
12. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та періоди реабілітації при тен терапії ному шунтуванні та тен терапії	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	6
13. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та періоди реабілітації при хірургічних захворюваннях периферійних артерій, захворюваннях вен	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	7
14. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та періоди реабілітації при лімфаденомі	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	7
15. Завдання, засоби фізичної реабілітації, принципи застосування, протипоказання, організаційні основи та періоди реабілітації при лімфаденомі	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	7
Всього балів:		100

Лектор під час завершення лекції з теми дисципліни знайомить здобувачів вищої освіти з відповідними завданнями для самостійної роботи та темами практичних занять.

Перед початком практичного (семінарського, лабораторного) заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 34 балів, до заліку/екзамену не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення цієї дисципліни.

Заліки/екзамени проводяться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

Критерії оцінювання:

1. За участь у лекційному занятті студент отримує 1 бал.

2. Усна відповідь на питання практичного заняття оцінюється у 5 балів: 5 балів – студент повністю засвоїв теоретичний матеріал, логічно викладає його, робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує. 4 бали – студент засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, наводить приклади, однак є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків, не завжди дотримується логіки викладу, припускається незначних помилок чи неточностей. 3 бали – студент засвоїв матеріал на репродуктивному рівні (переказування), приймає активну участь у роботі, відтворює вивчене не завжди логічно, припускається помилок. 2 бали – студент, який невпевнено переказує матеріал, під час відповіді потребує допомоги, допускається помилок. 1 бал – студент, який не приймає участь в обговоренні питань на занятті. 0 балів – студент відсутній на занятті.

3. Виконання самостійної роботи, що підготував студент оцінюється у 5 балів: 5 балів отримує студент, який повністю розкрив тему самостійної роботи, використовував основну і додаткову літературу. Проявив самостійність і творчий підхід. Матеріал подано логічно і своєчасно. 4 бали отримує студент, який розкрив тему самостійної роботи за всіма пунктами плану, використав більшість рекомендованої літератури. Матеріал подано логічно, можливо не своєчасно. 3 бали одержує студент, який тему самостійної роботи розкрив не повністю (висвітлено не всі пункти плану, матеріал подано стисло). Використано недостатню кількість літературних джерел. Матеріал побудовано не логічно. 2 бали одержує студент, який розкрив незначну частину матеріалу (декілька пунктів плану), використав недостатню кількість літературних джерел. Відсутня логіка подачі матеріалу, а також порушена цілісність системи знань. Матеріал подано не своєчасно. 1 бал – студент роботу написав формально, стисло, не своєчасно. 0 балів – студент повідомлення не підготував.

4. Реферати чи ессе студентів оцінюються у 5 балів. 5 балів – робота має самостійний і творчий характер. Тема повністю розкрита. Матеріал викладений логічно, послідовно, обґрунтовано. Реферат чи ессе оформлені згідно вимог. Обсяг відповідає нормі. Під час захисту студент орієнтується у матеріалі,

висловлює власне ставлення до визначеної проблеми. 4 бали – тема розкрита, матеріал подано відповідно пунктам плану, використано запропоновані джерела інформації. Інколи спостерігається порушення логіки. Реферат чи есе оформлені згідно вимог. Обсяг відповідає встановленій нормі. Під час захисту студент вільно володіє і орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до питання. 3 бали – лише простежується спроба підійти до написання реферату чи есе самостійно і творчо. Однак план реферату чи есе не досконалий. Загальний зміст недостатньо структурований. Простежується невміння групувати матеріал, знаходити зв'язки, встановлювати співвідношення між частинами. Обсяг відповідає нормі. Під час захисту студент володіє інформацією на початковому рівні. 2 бали – реферат чи есе написані нашвидку, фрагментарно. План відсутній або не відповідає змісту і формі. Тема розкрита частково. Під час захисту студент оперує лише загальними фразами. Структура доповіді не витримана, матеріал побудовано не логічно. 1 бал – реферат чи есе написані фрагментарно. План відсутній або не відповідає змісту і формі. Тема не розкрита. Під час захисту студент не може відтворити матеріал. Доповідь стисла, не логічно побудована. 0 балів – реферат чи есе не написані і не захищені.

5. Комп'ютерна презентація студентів оцінюються у 5 балів: 5 балів – робота має самостійний і творчий характер. Тема повністю розкрита. Матеріал викладений логічно, послідовно, обґрунтовано. Обсяг відповідає нормі (15 – 20 слайдів). Під час презентації студент орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до визначеної проблеми, володіє майстерністю усної доповіді. 4 бали – простежується творчий підхід при підготовці презентації. Тема повністю розкрита, матеріал подано послідовно. Інколи спостерігається порушення логіки. Презентація оформлена згідно вимог. Обсяг відповідає встановленій нормі. Під час презентації студент вільно володіє і орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до питання. 3 бали – загальний зміст недостатньо структурований. Простежується невміння групувати матеріал, знаходити зв'язки, встановлювати співвідношення між частинами. Обсяг відповідає нормі. Студент не повністю розкрив тему, вивчено недостатню кількість джерел інформації. Під час презентації студент володіє інформацією на початковому рівні. 2 бали – презентація підготовлена нашвидку, фрагментарно. Відзначений не самостійний підхід до виконання. Тема розкрита частково. Під час презентації студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності. Оперує лише загальними фразами. Структура доповіді не витримана, матеріал побудовано не логічно. 1 бал – презентація підготовлена фрагментарно. Тема не розкрита. Під час презентації студент не може відтворити матеріал. Доповідь стисла, не логічно побудована. 0 балів – презентація не підготовлена.

Екзаменаційні вимоги:

1. Організаційна структура та зміст етапів фізичної реабілітації осіб із захворюваннями шлунка та 12-палої кишки.
2. Засоби фізичної реабілітації на постклінічному етапі лікування осіб із захворюваннями жовчного міхура.

3. Рухова активність та її роль у відновленні здоров'я осіб із хронічними захворюваннями нирок.
4. Фізична реабілітація на клінічному етапі відновного лікування осіб із сечокам'яною хворобою.
5. Місце та роль фізичної реабілітації та дієтотерапії у відновному лікуванні осіб із надлишковою вагою тіла та ожирінням.
6. Організаційна структура та зміст етапів фізичної реабілітації хворих на цукровий діабет.
7. Засоби фізичної реабілітації при хірургічних захворюваннях шлунка і 12-ти палої кішки.
8. Фізична реабілітація хворих на санаторному етапі після операцій на шлунку і 12-палій кищці.
9. Фізична реабілітація при хірургічних захворюваннях жовчного міхура.
10. Фізична реабілітація після операцій на печінці.
11. Хірургічні захворювання товстого кишечника і фізична реабілітація після операцій на товстому кишечнику.
12. Фізична реабілітація після хірургічних операцій с приводу захворювань прямої кішки.
13. Грижі передньої черевної стінки і фізична реабілітація після операцій з приводу грижі черевної стінки.
14. Хірургічні захворювання легень, фізична реабілітація після операцій на легенях.
15. Фізична підготовка і післяопераційна реабілітація хворих з захворюваннями легень.
16. Хірургічні захворювання серця, які потребують хірургічного втручання, можливості фізичної реабілітації.
17. Фізична реабілітація після операцій з приводу варикозного розширення вен нижніх кінцівок.
18. Методи фізичної реабілітації після операцій з приводу вроджених вад серця.
19. Набуті вади серця, фізична реабілітація після операцій з приводу набутих вад серця.
20. Фізична реабілітація хворих на санаторному етапі після операцій на органах грудної клітини.
21. Методи фізичної реабілітації після операцій при вроджених вадах серця.
22. Фізична реабілітація хворих при хірургічних захворюваннях нирок.
23. Санаторний етап реабілітації хворих після хірургічних операціях на органах травної системи.
24. Лапароскопія - поняття, діагностичні можливості, фізична реабілітація хворих після лапароскопічних операціях на органах черевної порожнини.
25. Фізична реабілітація хворих після аортокоронарного шунтування.
26. Стентерапія, поняття, показання до проведення і методика проведення стентерапії, засоби фізичної реабілітації після стен терапії

Рекомендовані джерела інформації:**Основна література:**

1. Жарова І. О. Фізична реабілітація при первинному екзогенно-конституціональному ожирінні у підлітків : монографія / І. О. Жарова. – К. : Самміт-книга, 2015. – 312 с.
2. Попов С.Н. Лечебная физическая культура. Учебник для институтов физической культуры. – М.: Физкультура и спорт, 2007. – 608с.
3. Мухін В.М. Фізична реабілітація. – К.: Олімпійська література, 2000. – 420с.
4. Марченко О.К. Основы физической реабилитации. – К.: Олімпійська література, 2012. – 526с.
5. О.Бар –ОР,Т. Роланд „Здоровье детей и двигательная активность”. – К.: Олімпійська література, 2011. – 521с.
6. Хірургія підручник / за ред. Л.Я.Ковальчука. – Тернопіль: ТДМУ, 2010. – 1056с.
7. Передерій В.Г. Основы внутрішньої медицини /В.Г. Передерій, С.М. Ткач. – Вінниця: Нова книга, 2009. – 784 с.
8. Пархотік І. І. Фізична реабілітація при захворюваннях органів черевної порожнини / Пархотік І. І. – К.: Олімпійська література – 2003. – С. – 136-139, 163-169
9. Клячкин Л.М. Медицинская реабилитация больных с заболеваниями внутренних органов / Л.М. Клячкин, А.М. Щегольков. – М.: Медицина, 2000. – 328с.
10. Хірургія і підручник / за ред.Л.Я.Ковальчука. – Тернопіль: ТДМУ, 2010. – 1056с.

Додаткова література:

1. Фізична реабілітація в гінекології / за ред. О.А.Владимирова. – Київ, 2010. – 86с.
2. Хронические заболевания вен нижних / за ред. О.А.Владимирова. – Київ, 2010. – 102с.
3. Богдановська Н.В. Фізична реабілітація хворих різних нозологічних форм. Навчальний посібник. Запоріжжя, 2011. – 314с.
4. Козырева О.В. Физическая реабилитация. Лечебная физкультура. Кинезитерапия. Учебный словарь – справочник, - Москва: Советский спорт, 2010. – 280с.
5. Мурза В.П. Фізична реабілітація. Навчальний посібник. – К.: Олан, 2004. – 559с.
6. Теория и методика физического воспитания / Под общей ред. Т.Ю. Круцевич/. – К.: Олимпийская литература, 2003. – в 2-ух т.
7. Пархотик И.И. Дието- и кинезитерапия. – К.: ДСТ ЛТД, 2005. – 104с.

Електронні ресурси:

1. <http://www.who.ch>
  2. <http://www.nlm.nih.gov>
  3. <http://healthgate.com>,
  4. <http://www.kfinder.com>
  5. <http://php.silverplatter.com>
  6. <http://www.accesspub.com>
  7. <http://BioMedNet.com>
  8. <http://www.healthweb.org>
  9. <http://www.pslgroup.com>
  10. <http://www.healthgate.com>
  11. <http://www.mdconsult.com>
  12. www.rmj.net
  13. <http://www.riada.kiev.ua/>
  14. <http://imedic.kiev.ua/lechebnyj-massazh>
  15. <http://slidan.com/tochechniy/>
  16. <http://imedic.kiev.ua/statyi/massazh/85-massazh-dcp>
  17. <http://imedic.kiev.ua/statyi/massazh/83-massazh-krivoshee>
  18. <http://imedic.kiev.ua/statyi/massazh/80-banochnyj-massazh>
  19. <http://vipbook.info/nauka-i-ucheba/medicina/32934-lakunichev-lechebnyj-massazh.html>
  20. http://www.fizioterapiya.info/?page_id=318
  21. <http://medkarta.com/?cat=article&id=23933>
- <http://www.gippokrat.by/catalog/bolezni/fizioterapiya/uvch-terapiya.html>